

KẾT HỢP SỬ DỤNG ZALO VỚI PHẦN MỀM HỌC TIẾNG ANH ĐỂ TẠO ĐỘNG LỰC HỌC CHO SINH VIÊN

TS. Dương Cẩm Tú *

Tóm tắt: Các nhà nghiên cứu đã chỉ ra Động lực học tập là yếu tố then chốt giúp người học đạt kết quả tối ưu. Trong khuôn khổ bài viết này, tác giả trình bày khái niệm về động lực, động lực học tập, tầm quan trọng của động lực học tập và mối tương quan giữa động lực học tập với kết quả học tập. Tiếp đó, tác giả gợi ý kết hợp sử dụng mạng xã hội Zalo với trò chơi luyện từ vựng Sheep-out! trên Hệ thống quản lý học tập (Learning Management System – LMS) My English Lab (MEL) cho sinh viên trên lớp học trực tiếp.

Từ khóa: Động lực học tập, mạng xã hội, LMS.

Abstract: Researchers have shown that Academic Motivation (AM) is the key factor promoting students to achieve optimal results. In this article, the author stated the concepts of motivation and AM, the importance of motivation and the relationship between AM and student performance. After that, the author suggested using the social network Zalo to play the vocabulary game Sheep-out! on a Learning Management System (LMS) called My English Lab (MEL) in English classes.

Keywords: Academic motivation, Social network, LMS.

Đặt vấn đề

Trong giáo dục, việc tạo động lực học tập cho người học cần được đặt lên hàng đầu, vì nó khiến người học ham học hơn, học chủ động hơn, tích cực hơn và do vậy kết quả học tập sẽ tốt hơn. Đó là lý do vì sao việc nghiên cứu tạo động lực học tập cho người học lại được các nhà giáo dục học trên toàn thế giới quan tâm đến như vậy (Karaman, Nelson, & Cavazos Vela, 2018). Các nhà tâm lý học giáo dục quan niệm rằng động lực học tập là một yếu tố không thể thiếu được, nếu muốn việc học thực sự hiệu quả. Nói một cách khác, nếu thiếu động lực học tập, kết quả học tập sẽ không thỏa đáng

(Fontana, 1981). Theo phản ánh của nhiều giảng viên trong Khoa Tiếng Anh A, sinh viên không chuyên ngữ dường như thiếu động lực học tập trong giờ học tiếng Anh, do vậy, kết quả học tập chưa thực sự như mong muốn.

Vậy, động lực là gì và thế nào là động lực học tập? Động lực học tập có tầm quan trọng như thế nào đối với người học và liên quan thế nào với kết quả học tập? Làm thế nào để thúc đẩy động lực học tập cho sinh viên?

Trong khuôn khổ bài viết này, tác giả muốn làm rõ những khái niệm trên, đồng thời đưa ra một giải pháp công nghệ nhằm tạo môi trường học tập trên lớp năng

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội

động hơn, hấp dẫn hơn, lôi cuốn sinh viên vào bài học hơn, đặc biệt tăng tính tương tác giữa người dạy với người học. Đó là việc sử dụng mạng xã hội Zalo để sinh viên gửi câu trả lời cho giảng viên thông qua trò chơi đố từ vựng như một phần hỗ trợ được thiết kế trên phần mềm MEL của bộ giáo trình Speakout mà sinh viên đang sử dụng.

Động lực

Khái niệm *động lực* được định nghĩa theo nhiều cách khác nhau. Tuy nhiên, tất cả các nhà nghiên cứu đều nhấn mạnh động lực là những gì một người tập trung thực hiện một hoạt động đã cho để đạt được mục tiêu. Theo Lawler (1994), động lực là cá nhân thực hiện hành động do họ muốn để đạt được mục đích. Tương tự, Denhardt và cộng sự (2008) định nghĩa động lực là những gì khiến bản thân người ta thích làm để đạt được thành tích hoặc mục tiêu mà mình theo đuổi. Đồng quan điểm với hai nhà nghiên cứu trên, Schunk và Zimmerman (2012) định nghĩa động lực là những tác động kích thích sự mong muốn của một người hoàn thành một nhiệm vụ hoặc đạt được một mục đích. Dornyei (2001) mô tả cá nhân có động lực sẽ nỗ lực hết sức, lập ra mục tiêu, mong muốn và khát vọng, thích thú thực hiện một hành động và sử dụng các chiến thuật để đạt được mục tiêu đã định. Loes (2022) cho rằng động lực thông thường được hiểu thông qua hai khái niệm động lực nội sinh/động lực bên trong (Intrinsic) và động lực ngoại sinh/động lực bên ngoài (Extrinsic):

- Động lực nội sinh phản ánh mức độ

quyết tâm, ham thích của chính bản thân muốn làm một việc gì đó mà không bị ảnh hưởng hoặc chi phối do các tác động bên ngoài;

- Động lực ngoại sinh là hành vi được chi phối do những tác động hấp dẫn bên ngoài như phần thưởng, lời khen, điểm số, v.v.



Hình 1: Mô tả về động lực

Động lực học tập

Trong giáo dục, động lực khiến một cá nhân đạt được mục tiêu học tập, và do vậy, nó được gọi là *động lực học tập* (Gömleksiz ve Serhatlıoğlu, 2013). Nói một cách khác, khái niệm động lực trong giáo dục gắn chặt với động lực học tập. Trong học ngôn ngữ, động lực học tập là định hướng của người học liên quan đến việc học một ngôn ngữ thứ hai (Crookes and Schmidt, 1991).

Tầm quan trọng của động lực học tập

Gardner & Lambert (1977) cho rằng động lực học tập đối với người học ngoại ngữ vô cùng quan trọng, vì nó liên quan đến nhu cầu thực tế của người học, như thi đỗ hoặc được điểm cao, và do vậy, nó được duy trì trong quá trình học ngoại ngữ. Hơn nữa, động lực học tập khiến

người học nỗ lực và hứng thú với việc học ngôn ngữ. Có thể thấy động lực có vai trò vô cùng quan trọng trong việc học vì nó tác động rất mạnh đến kết quả học tập của người học (Gardner, 1985).

Động lực học tập là yếu tố quyết định sự tham gia tích cực của người học trong quá trình học. Đồng thời, động lực học tập giúp người học cải thiện các vấn đề về hành vi và tạo dựng môi trường học tập tích cực (Grunschel và cộng sự, 2016).

Mối tương quan giữa động lực học tập với kết quả học tập

Những kết quả trong các nghiên cứu trước đây cho thấy động lực học tập có mối liên hệ chặt chẽ với kết quả học tập của người học (Bakhtiarvand et al., 2011; Deci and Ryan, 1985). Động lực học tập là một trong những yếu tố trọng yếu tác động kết quả học tập của người học (Hoffman, 2009; Joibari & Mohammadtaheri, 2011; Mohzan, Hassan & Halil, 2013; Sogunro, 2014). Một sinh viên có động lực học tập cao thì dường như thành công trong học tập (Flitcroft & Woods, 2018; Wood et al., 2013). Điều đó có nghĩa là động cơ học tập có tác động cùng chiều với thành tích học tập. Nói một cách khác, động lực học tập có thể là chỉ số dự báo đáng tin cậy về kết quả học tập của người học.

Những nghiên cứu trên cho thấy động lực học tập định hướng cho việc học và do vậy, có thể thấy nó tác động đến người học như thế nào. Động lực học tập càng lớn thì kết quả học tập càng cao. Sự kết hợp giữa động lực nội sinh với động lực ngoại sinh sẽ giúp người học có hứng thú học tập cao nhất và do

vậy, nó giúp người học đạt kết quả học tập tốt nhất.

Làm thế nào để thúc đẩy động lực học tập cho sinh viên?

Việc tạo động lực cho sinh viên là vô cùng cần thiết đối với mỗi giảng viên, vì nó giúp định hướng học tập, tạo cảm hứng cho người học để đạt kết quả học tập cao nhất. Tạo động lực ngoại sinh cho sinh viên bằng những phương pháp và ý tưởng khác nhau đặc biệt quan trọng khi sinh viên đang thiếu động lực nội sinh. Khi động lực ngoại sinh tích tụ đủ lớn, nó sẽ ngấm dần và chuyển hóa thành động lực nội sinh, giúp sinh viên thay đổi được bản thân, tạo những chuyển biến tích cực trong học tập và rèn luyện, giúp sinh viên tiến bộ không ngừng.

Câu hỏi “Làm thế nào để tạo động lực cho sinh viên?” được đặt ra xuyên suốt buổi hội thảo “*Tạo động lực học tập cho sinh viên tại HUBT*” diễn ra ngày 20/12/2022 tại Khoa Tiếng Anh A. Hội thảo đã thu nhận được gần 30 ý tưởng khác nhau. Đặc biệt, việc ứng dụng các Apps giáo dục trên smartphone đã được giới thiệu như Kahoot!, Nearpod, Quizziz, Quizlet, Word wall, Mentimeter, v.v. dường như khá hấp dẫn người học. Những Apps này giúp sinh viên tương tác thường xuyên với giảng viên, tạo hứng thú cho các em bằng những hình ảnh, điểm số, thời gian, tạo kịch tính khiến không khí học sôi nổi và sinh viên rất hứng thú. Tuy nhiên, một đặc điểm chung đối với các Apps trên đòi hỏi phải có mạng internet ổn định trong lớp học, vì tất cả các Apps đó đều trực tuyến (online). Mặt khác, giảng viên phải

mất khá nhiều thời gian chuẩn bị các trò chơi từ vựng, ngữ pháp, đọc hiểu, v.v., vì nguồn học liệu có sẵn trong kho của các Apps không phải lúc nào cũng tương thích với những phần bài sinh viên được học trên lớp.

Trên thực tế, hiện nay các phòng học tại HUBT hầu như chưa kết nối mạng internet, hoặc nếu có, cũng rất yếu, và do vậy, việc ứng dụng các Apps trên mặc dù được cho là có hiệu quả tốt với người học, nhưng vẫn còn là một vấn đề chưa

giải quyết ngay được. Một giải pháp khác về công nghệ được tác giả đưa ra, đó là kết hợp giữa mạng xã hội Zalo với trò chơi Sheep Out! (câu đố ôn tập từ vựng) trên phần mềm My English Lab (MEL) trong giáo trình SpeakOut Elementary 2nd Edition của Nhà xuất bản Pearson mà sinh viên đang học.

Tính khả thi của giải pháp kết hợp giữa mạng Zalo với MEL

Tác giả áp dụng nguyên tắc SMART để đánh giá tính khả thi khi áp dụng:



- S: Specific: phải cụ thể;
- M: Measureable: phải đo đếm được;
- A: Attainable: có thể thực hiện được;
- R: Relevant: có liên quan;
- T: Time bound: giới hạn thời gian/ thời hạn thực hiện mục tiêu.

Xét một cách tổng thể, việc áp dụng công nghệ này trên lớp học hoàn toàn khả thi vì:

1. Nó rất cụ thể (Specific): sau mỗi bài (Unit), sinh viên được ôn từ vựng bằng cách đọc các câu gợi ý để đoán từ. Như vậy, trò chơi này thu hút toàn bộ sinh viên nhìn lên màn hình để đọc khái niệm, đồng thời phải gõ thật nhanh câu trả lời trên Zalo mà giảng viên đã tạo nhóm để tranh giải.

2. Có thể đo đếm được (Measuable): sinh viên gõ câu trả lời sẽ hiện trên nhóm và giảng viên có thể biết được em nào nhanh nhất, câu trả lời đúng, sai và số lượt tương tác của sinh viên.

3. Có thể thực hiện được (Attainable): phần mềm MEL không cần mạng internet; việc sinh viên tương tác với

giảng viên bằng smartphone sử dụng 3G, 4G. Mặt khác, theo khảo sát 2.636 sinh viên K27, có gần 96% sinh viên sử dụng smartphone, trong đó 95.2% thích tương tác qua thiết bị thông minh trên lớp học.

4. Có liên quan (Relevant): toàn bộ số từ vựng sinh viên đã được học trong bài. Đây giống như một hình thức luyện tập từ vựng và đọc hiểu của bài đã học.

5. Thời gian thực hiện (Time bound): sau mỗi bài học (khoảng 3-4 buổi học), sinh viên chơi trò này giống như ôn tập trong bài Review, mỗi bài khoảng 30 từ, mỗi từ khoảng 9 giây và do vậy, mỗi lần chơi chỉ mất tối đa khoảng 15 phút.

Hình 2 dưới đây là những minh họa về trò chơi đố về từ vựng (Sheep out!) trong giáo trình SpeakOut Elementary, phiên bản 2 của Nhà xuất bản Pearson.



Hình 2. Minh họa trò chơi đố vui về từ vựng của Bài 1 trong giáo trình SpeakOut

Chú giải:

- **Clue** (Gợi ý về nghĩa của từ được đố): **A place where you can buy quick meals or drinks** (Nơi bạn có thể mua đồ ăn nhanh hoặc thức uống). Khi click chuột vào **Show clue** bên góc phải phía dưới màn hình sẽ hiện câu hỏi trên Clue;

- **Tries remaining** (Thời gian giải đố): 9 giây (cho mỗi câu);

- **Incorrect guesses** (Những câu đoán sai);

- **Questions** (Số câu hỏi): 32;

- **Score** (Điểm số).

Snack bar (phía dưới góc trái màn hình là câu trả lời đúng). Sau khi hết 9 giây thì máy sẽ tự động hiện đáp án và sau đó chuyển sang câu hỏi tiếp theo. Tùy khả năng của sinh viên từng lớp, nếu sinh viên trả lời nhanh hơn thì có thể click vào **Show answer** để tiết kiệm thời gian. Ngược lại, nếu lớp nào sinh viên chậm hơn, giảng viên có thể cho sinh viên chơi lại hoặc nhắc các em ôn tập ở nhà trước để lần sau chơi tốt hơn.

Lợi ích của trò chơi

- Tạo hứng thú cho sinh viên, vì nó mang kịch tính giống một cuộc thi;

- Thu hút sinh viên tập trung cao vào bài, vì các em phải nhìn lên màn hình để đọc câu hỏi;

- Tăng tính tương tác, vì sinh viên phải trả lời câu hỏi qua Zalo;

- Giảm thiểu việc sinh viên sử dụng điện thoại làm việc riêng trong lớp;

- Tạo thói quen học tập chủ động cho sinh viên, vì các em phải học bài trước khi đến lớp.

Bất cập

Mặc dù trò chơi tương tác trên có rất nhiều lợi ích, nhưng nó không tránh khỏi một số bất cập:

- Sinh viên hò reo có thể gây ồn, ảnh hưởng đến lớp khác;

- Một số sinh viên có thể không có smartphone để tương tác;

- Một số sinh viên có thể không tham gia.

Giải pháp

- Giảng viên nên để phần này vào cuối giờ mỗi buổi để tạo hứng thú lúc cuối giờ, khi sinh viên đã cảm thấy mệt, đồng thời có thể giảm thiểu được vấn đề về tiếng ồn gây ảnh hưởng đến các lớp khác;

- Giảng viên có thể phân nhóm nhỏ cho sinh viên (2-3 sinh viên/nhóm) để sinh viên không có smartphone vẫn có thể tham gia;

- Giảng viên quy định tính số lượt tương tác trên Zalo để có chế độ động viên, khen thưởng (cộng điểm, tuyên dương,...) những sinh viên tham gia tích cực; đồng thời qua đó động viên, nhắc nhở những sinh viên chưa tham gia hoặc sự tham gia còn ở mức độ hạn chế.

Kết luận

Việc kết hợp sử dụng mạng xã hội

Zalo với phần mềm học tiếng Anh MEL trên lớp học hoàn toàn khả thi. Theo tác giả bài viết này, việc ôn tập từ vựng trong bài học cho sinh viên thông qua hoạt động trò chơi đồ từ “Sheep out!” là một trong những hoạt động hiệu quả nhất để luyện tập từ vựng và kỹ năng cũng như tốc độ đọc hiểu. Nó lôi cuốn sinh viên vào việc học theo hướng chủ động, tích cực. Đặc biệt, nó tăng tính tương tác và tạo hứng thú cho sinh viên thông qua việc tương tác với giảng viên trên smartphone như một trò chơi. Tuy nhiên, đây chỉ là một trong những gợi ý về cách tạo động lực cho sinh viên. Thực tế việc chọn những ý tưởng gì, cách chuyển tải đến người học như thế nào, điều đó phụ thuộc vào sự linh hoạt của từng giảng viên cũng như bối cảnh từng lớp, và do vậy, mỗi giảng viên có thể tìm kiếm những phương pháp phù hợp nhất để tạo động lực học cho sinh viên, giúp các em tích cực tham gia vào quá trình học để đạt kết quả tối ưu./.

Tài liệu tham khảo

[1] Crookes, G., and Schmidt, R. (1991). *Motivation: Reopening the research agenda*. Language Learning, 41(4): 469-512.

[2] Deci, E. L. & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum. ISBN: 978-1-4899-2273-1. DOI: 10.1007/978-1-4899-2271-7.

[3] Eales.F., Oakes.S. (2018). *Games. Unit 1. Sheep Out!*. SpeakOut 2nd Edition Elementary Active Teach. Pearson Education Limited.

[4] Gardner, R.C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold.

[5] Grunschel, C. Schwinger, M., Steinmay, R. & Fries, S. (2016). *Effects of using motivational regulation strategies on students' academic procrastination, academic performance and well-being*. Learning and Individual Differences, 49, 162-170. DOI: 10.1016/J.LINDIF.2016.06.008.

[6] Loes, Chad N. (2022). *The Effect of Collaborative Learning on Academic Motivation*. Teaching & Learning Inquiry 10. Available at <https://doi.org/10.20343/teachlearnin.qu.10.4>

[7] <https://taogiaoduc.vn/20-hoat-dong-giup-tao-dong-luc-cho-hoc-sinh>

[8] <https://theeducationhub.org.nz/motivation/>